

Contract de vânzare încheiat ulterior deschiderii procedurii insolvenței

Regula de principiu consacrată de art. 46 alin. (1) din legea 85/2006, respectiv art. 84 din noua lege a insolvenței este aceea că, având în vedere situația de excepție în care se află debitorul prin intrarea în procedura de insolvență, toate actele, operațiunile și plățile efectuate de debitorul insolvent, sub sancțiunea nulității absolute, nu mai pot fi făcute decât sub controlul persoanelor abilitate să monitorizeze procedura.

Se pune problema valabilității unui contract de vânzare încheiat ulterior deschiderii procedurii insolvenței, în contextul incidenței principiului validității aparentei în drept.

1) Principiile ocrotirii bunei-credințe a terțului achizitor cu titlu oneros și al asigurării stabilității circuitului civil nu înlătură nulitatea absolută în privința contractului de vânzare-cumpărare încheiat între societatea debitoare și cea pârâtă, întrucât principiul ocrotirii bunei-credințe nu este aplicabil în această ipoteză, câtă vreme nulitatea absolută vizează actul juridic principal încheiat între cele două părți contractante, iar pârâta intimată nu are calitatea de terț achizitor, deci de subdobânditor cu titlu oneros prin act subsecvent, ci de prim cumpărător, adevărat că sub titlu oneros. Principiul invocat de către intimată însoțește toate actele juridice atâta timp cât nu sunt sancționate cu nulitatea absolută, dar, odată intervenită o astfel de sancțiune, ceea ce poate salva actul juridic este excepția ce protejează pe terțul achizitor cu titlu oneros, iar nu principiul general mai sus enunțat (C.A. Timișoara, s. com., dec. nr. 47/2008, în BCA nr. 2/2008 și în

Procedura insolvenței, vol. II, p. 375).

2) Potrivit dispozițiilor art. 46 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 [art. 84 NLPI – n.n.], în afară de cazurile prevăzute la art. 49 [art. 87 NLPI – n.n.] sau de cele autorizate de judecătorul-sindic, toate actele, operațiunile și plățile efectuate de debitor ulterior deschiderii procedurii sunt nule. Sunt exceptate de la sancțiunea nulității actele încheiate de debitoarea aflată în insolvență, autorizate de către judecătorul-sindic, respectiv actele încheiate în perioada de observație, în cadrul activităților curente, fie sub supravegherea administratorului judiciar (dacă debitoarea a solicitat reorganizarea și nu i-a fost ridicat dreptul de administrare), fie sub conducerea administratorului judiciar (dacă debitoarei i-a fost ridicat dreptul de administrare). Dacă instanța de fond respinge acțiunea în constatarea nulității pe considerentul că a operat principiul validității aparentei în drept – error communis facit ius –, regulă de drept menită să înlăture efectele nulității actului juridic civil încheiat într-o situație de eroare comună, obștească, atunci instanța de fond a aplicat eronat dispozițiile art. 46 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței [art. 84 NLPI – n.n.] la situația de fapt stabilită. Astfel, din simpla lectură a textului de lege menționat, se observă că acesta nu distinge după cum actele ce intră în sfera sa de reglementare au fost încheiate după pronunțarea hotărârii de deschidere a procedurii insolvenței sau în intervalul de timp dintre pronunțare și publicarea hotărârii în Buletinul procedurilor de insolvență, toate aceste acte fiind nule. O asemenea distincție nici nu ar fi justificată dacă avem în vedere scopul introducerii acestei sancțiuni, respectiv pentru a împiedica debitoarea ca, prin încheierea unor asemenea acte, să prejudicieze creditorii. Deschiderea procedurii insolvenței este definită de art. 3 pct. 4 lit. b) din Legea nr. 85/2006 [art. 5 pct. 25 NLPI – n.n.] ca fiind data pronunțării sentinței judecătorului-sindic, în cazul în care

cererea de deschidere a procedurii a fost formulată de un creditor, situație ce se regăsește în prezenta cauză, și nu data publicării în Buletinul procedurilor de insolvență, a efectuării mențiunilor în registrul comerțului ori a comunicării hotărârii către debitoare. Pe de altă parte, Curtea a apreciat că, în cauză, nu sunt întrunite condițiile principiului aparenței în drept, pârâta nefăcând dovada erorii comune, invincibile, în care s-a aflat, respectiv a bunei sale-credințe mai presus de orice îndoială. În acest sens, în doctrina juridică s-a menționat faptul că persoana ce invocă acest principiu trebuie să fi fost într-o „eroare legitimă” în care ar fi putut să se afle orice persoană rezonabilă, în aceeași situație, sau o „eroare comună”, invincibilă. Aparența a fost definită ca existență a unor semne exterioare de natură să inducă terților credința în realitatea unor situații juridice, determinând, în condițiile legii, preeminența acelei situații față de realitate. În cadrul elementului material al ideii de aparență, este necesar să nu existe nicio îndoială în privința bunei-credințe a celui avantajat de ideea de aparență. Mai mult, aparența trebuie să fie în măsură, din punct de vedere psihologic, să creeze credința oricărui subiect de drept prudent că este vorba de legitimitatea dreptului celui cu care se dorește să se intre într-un raport juridic, credință formată în baza unui riguros examen al circumstanțelor situației juridice (C.A. Ploiești, s. civ., dec. nr. 305/2011, în CAPLBJ 2011, I, p. 126 și în BCA nr. 5/2011, p. 23).

Acesta este un extras din lucrarea „Noul Cod al insolvenței adnotat cu doctrină, jurisprudență și explicații”, de Viorel Terzea. Puteți comanda cartea cu o reducere de 30% [aici](#).